

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Markéty Lehké, Ph.D., a soudců Mgr. Ing. Martina Jakuba Bruse a JUDr. Petra Černého, Ph.D., v právní věci **žalobce: M. A. T.**, nar. „X“, státní příslušnost Súdánská republika, bytem „X“, zastoupeného Mgr. Markem Čechovským, advokátem, sídlem v Praze, Opletalova 25, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, sídlem v Praze, nám. Hrdinů 1634/3, poštovní schránka 155/SO, **v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30.4.2015, č.j. MV-53700-4/SO-2015,**

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, ze dne 30.4.2015, č.j. MV-53700-4/SO-2015, a rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 16.2.2015, č.j. OAM-2927-37/TP-2013, **se pro vadu řízení zrušují** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v částce 11 228,- Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 30.4.2015, č.j. MV-53700-4/SO-2015, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 16.2.2015, č.j. OAM-2927-37/TP-2013, jímž byla zamítnuta žádost žalobce o povolení k trvalému pobytu podle § 87k odst. 1 písm. g) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť nebylo prokázáno, že má žalobce s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti.

Žalobce v žalobě uvedl, že žalobou napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, a to pro nedostatek důvodů. Žalovaný uvedl, že žalobce neprokázal, že je rodinným příslušníkem

občana EU, respektive, že má s občanem EU vztah obdobný vztahu rodinnému. Žalobce je přesvědčen, že konkrétní listinný důkaz o uvedené formě vztahu není možné předložit. Správní orgány měly vyjít z ostatních důkazů, které byly dostatečné k prokázání požadovaného vztahu. Správní orgány postavily své rozhodnutí čistě na základě jednoho pohovoru se žalobcem, který neznal dle jejich přesvědčení podstatné informace o své partnerce. Některé informace, které může úřední osoba považovat za podstatné, jsou pro někoho jiného zcela bez významu nebo si je prostě nepamatuje. Nelze v tomto ohledu přehlížet zcela jinou národnost a vyznání žalobce. V naší kultuře jsou data narození významná vzhledem k oslavě narozenin, avšak pokud tyto slaveny nejsou, není jim přikládán takový význam. Nelze se pak podívat, že si je žalobce nepamatuje. Správní orgán I. stupně měl možnost provést další důkazy, jako je žalobcem navržená pobytová kontrola a zejména mohl předvolat svědka k provedení důkazu. Nelze přitom reflektovat na skutečnost, že správní orgán konstatuje, že bylo na žalobci, aby prokázal své tvrzení. Správní orgán I. stupně mohl a měl zajistit účast svědka jinými způsoby, pokud jeho účast považoval za nezbytnou. Správní orgán I. stupně neuznal čestná prohlášení ve formě notářského zápisu, aniž by se s tímto důkazem jakkoliv vypořádal. Dále dle žalobce musí být rozhodnutí přiměřené případnému zásahu do soukromého a rodinného života. Žalobce je přesvědčen, že správní orgány nedostatečně zkoumaly tento faktor ve vztahu k žalobci. Správní orgán I. stupně konstatoval, že nebude nepřiměřeně zasaženo do soukromého a rodinného života žalobce s ohledem na to, že se nepodařilo prokázat rodinnou vazbu žalobce k občanu EU. Tento faktor však není při posuzování přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života cizince jediným, který je nutno posuzovat. Správní orgány se mají primárně řídit hledisky vypočtenými v ustanovení § 174a zákona o pobytu cizinců, což nečinily. Žalovaný otázku přiměřenosti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu neřeší vůbec.

Žalovaný předložil k výzvě soudu správní spis spolu s písemným vyjádřením k žalobě, v němž navrhl její zamítnutí pro nedůvodnost. Dále uvedl, že odmítá námitky uvedené v žalobě jako nedůvodné. Žalobce nesplnil podmínku danou ustanovením § 87h odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců a tento závěr je v žalobou napadeném rozhodnutí řádně odůvodněn. V podrobnostech žalovaný odkázal na obsah žalobou napadeného rozhodnutí a spisový materiál, neboť žaloba nepřinesla žádnou novou relevantní argumentaci.

Žalobce v replice uvedl, že nelze při výkladu a aplikaci právních předpisů opomíjet jejich účel a smysl, který není možné hledat jen ve slovech a větách toho kterého předpisu a odkázal na nálezy Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 150/99. Dále poukázal na to, že humanitární důvody jeho žádosti spočívají v jeho zdravotním stavu, který byl ve správním řízení jasně prokázán.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle prvního dílu hlavy druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanovení § 71 odst. 1 písm. c), d), odst. 2 věty druhé a třetí a ustanovení § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z ní vyplývá, že soud přezkoumává rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během lhůty třicet dnů ode dne doručení napadeného rozhodnutí, jak stanovuje ustanovení § 172 odst. 1 věty první zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení odůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno

přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s.ř.s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

Ze správního spisu soud zjistil tyto skutečnosti podstatné pro rozhodnutí. Žalobce podal dne 14.2.2013 žádost o trvalý pobyt z důvodů svého zdravotního stavu a sloučení rodiny, neboť žije s družkou M. J. K., což doložil notářským zápisem ze dne 3.10.2011, jímž žalobce a jeho družka M. J. K. prohlašují, že sdílejí společnou domácnost. Dále přiložil své čestné prohlášení ze dne 14.2.2013, že s družkou žijí na adrese „X“. Ve svém vyjádření ze dne 9.5.2013 žalobce mimo jiné navrhl, aby správní orgán vyslechl účastníky či provedl šetření ve společné domácnosti. Předvoláním ze dne 22.1.2014 doručovaným na adresu „X“ se pokusil správní orgán I. stupně předvolat jako svědkyni družku žalobce paní M. J. K., avšak zásilka nebyla doručena, neboť družka žalobce byla na uvedené adrese neznámá. Přípisem ze dne 25.1.2014 požádal správní orgán I. stupně o pobytovou kontrolu Policií ČR na adrese „X“. Rozhodnutím ze dne 10.4.2014 správní orgán I. stupně žádost žalobce zamítl, avšak toto rozhodnutí bylo žalovaným dne 7.7.2014 zrušeno a věc byla správnímu orgánu I. stupně vrácena k novému projednání. Další předvolání družky žalobce ze dne 31.10.2014 bylo zasláno na adresu trvalého pobytu družky žalobce „X“. Žalobce byl slyšen správním orgánem I. stupně dne 7.1.2015.

Správní orgán I. stupně následně postavil své zamítavé rozhodnutí ze dne 16.2.2015 mimo jiné na tom, že družka žalobce neprojevila žádnou snahu o prokázání jejich vztahu a ani z výsledku žalobce není zřejmé, že by jejich vztah odpovídal vztahu osob ve společném soužití, neboť žalobce neznal datum narození své družky, dále na otázku „Má Vaše družka nějaké sourozence? Pokud ano, uveďte počet a jejich celá jména“ odpověděl, „Ne, nemá, o rodině nemluvíme.“ Dále správní orgán I. stupně poukázal na to, že na otázku „Co jste dělali včera večer?“ žalobce odpověděl „Včera večer nebyla doma, byla někde za Prahou a přišla pozdě.“ Dále žalobce vypověděl, že nemají společné přátele.

Ve svém odvolání žalobce mimo jiné uvedl, že družka se nedostavila k výsledku, jelikož byla z důvodů plnění pracovních povinností mimo území Prahy.

Žalovaný ve svém žalobou napadeném rozhodnutí uvedl, že je zřejmé, že družka žalobce nemá zájem na udělení povolení k trvalému pobytu žalobci. Nezpochybnil, že žalobce paní M. J. K. zná, ale jejich vztah lze charakterizovat pouze jako vztah přítel – přítelkyně, a nikoliv jako vztah druh – družka, tedy jako obdobu vztahu manželského. Dále žalovaný uvedl, že aby mohl být žalobce považován za rodinného příslušníka občana Evropské unie, musel by doložit hodnověrným způsobem, že má trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému s paní M. J. K. a že s ní žije ve společné domácnosti, a nikoliv pouze v témže bytě. Tuto skutečnost musí žadatel správnímu orgánu nezpochybnitelným způsobem doložit, což však žalobce neučinil.

Soud zhodnotil skutkový a právní stav věci a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Dle závěru žalovaného i správního orgánu I. stupně žalobce neprokázal, že má trvalý vztah ve smyslu § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců s M. J. K. Podle tohoto ustanovení se ustanovení zákona o pobytu cizinců týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti.

Na podporu své argumentace žalovaný ve svém žalobou napadeném rozhodnutí citoval z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4.11.2009, č.j. 2 As 17/2009-60, že *„je v zájmu žadatele, aby shromáždil a správnímu orgánu předložil všechny potřebné doklady“*. Soud konstatuje, že v tomto případě šlo o navrhování důkazů v odvolacím řízení o přestupku a žalovaný tento judikát interpretuje příliš široce, neboť ani v řízení o přestupku ani v řízení podle zákona o pobytu cizinců nejsou správní orgány zbaveny odpovědnosti za zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti dle § 3 správního řádu. To platí i v případě v ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, v němž je uvedeno, že cizinec má tvrzenou skutečnost hodnověrným způsobem doložit. V daném případě je na procesní aktivitě cizince, aby relevantní skutečnosti na podporu své žádosti tvrdil a k jejich prokazování navrhoval důkazy (§ 52 správního řádu), nicméně i zde platí, že podklady pro vydání rozhodnutí opatřuje správní orgán (§ 50 odst. 2 správního řádu), neboť účastník má k opatřování podkladů omezené možnosti oproti správnímu orgánu a některé důkazy nemusí být schopen vůbec opatřit, ačkoliv reálně existují. Nutnost postupu správního orgánu z vlastní iniciativy za účelem zjištění materiální pravdy i v řízení o trvalém pobytu výslovně akcentoval i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11.12.2015, č.j. 5 Azs 157/2015-31, v němž mimo jiné uvedl, že: *„Je třeba přisvědčit, že stěžovatel sám od sebe tyto informace správním orgánům nesdělil, nicméně je na správních orgánech, aby dostatečně zjistily stav věci, přičemž informace mohly po stěžovateli kdykoliv požadovat.“* Z uvedeného je zřejmé, že správní orgány se nemohou své procesní aktivity v řízení o trvalém pobytu zcela zprostit.

V daném případě žalobce předložil prohlášení formou notářského zápisu o vedení společné domácnosti se svou družkou, navrhl její a svůj výslech a pobytovou kontrolu na místě. Správní orgán I. stupně o pobytovou kontrolu sice požádal, ale o jejím výsledku není ve správním spise žádný záznam a ani rozhodnutí obou správních orgánů se o ní nezmiňují.

Soud dále poukazuje na to, že pokud je žalobci predestinován jeho výslech jako důkaz o neexistenci vztahu obdobného vztahu rodinnému, lze tento výslech interpretovat i zcela opačně. Žalobce totiž popisuje, že s ohledem na zdravotní omezení je pro něj úklid a žehlení obtížnější a v těchto činnostech mu družka pomáhá. Na otázku, jak vypadalo dnešní ráno, žalobce pouze uvedl, že vstával brzy a družka dnes nebyla doma. Společný čas tráví v kavárně nebo doma, protože je žalobce sportovně omezen kvůli svému zdravotnímu stavu. Dále uvedl, že na dovolenou nejedí, protože jejich prostředky jsou omezené, a tak společná dovolená je jen na úrovni prání. K chodu domácnosti (úklid, odpadky, nákupy, hrazení nákladů) se vyjádřil žalobce tak, že to nemají rozdělené, kdo je v tu chvíli schopen něco udělat, tak to udělá. Nájem platí žalobce, když jsou nedostatky v chodu domácnosti, podílí se i družka. V závěru mimo jiné uvedl, že družka nepřijela k výslechu, neboť si našla práci mimo Prahu, je to brigáda, potrvá několik měsíců, tak nemůže opustit pracoviště.

Soud dále upozorňuje na to, že družce žalobce bylo na její adresu, kde se měla zdržovat se žalobcem, v ulici „X“, doručováno předvolání k výslechu pouze jednou, a to rok před výslechem žalobce. Správní orgán se žalobce nijak na to, proč nebylo doručeno předvolání, ani na to, kde by bylo možno družku zastihnout, nedotazoval, ačkoliv je z výslechu žalobce patrné, že je dočasně z důvodu práce mimo tvrzenou společnou domácnost. Soud musí připomenout, že doručit předvolání lze svědkovi kdekoli bude zastížen, například v místě zaměstnání (§ 20 odst. 1 správního řádu) nebo může správní orgán předvolat (eventuálně i předvést) svědka opakovaně.

Soud dále konstatuje, že žalobce nebyl ve správním řízení pasivní, ale naopak na podporu svých tvrzení navrhoval a předkládal důkazy (výslech, prohlášení) a uváděl důvody, proč se nemohla jeho družka dostavit. Nelze tak, jak učinily správní orgány, konstatovat, že družka žalobce nemá zájem účastnit se správního řízení o trvalém pobytu. Naopak je možno se i domnívat, že zřejmě došlo k podcenění situace ze strany žalobce a jeho družky, když měli za to, že více jak 33 let trvajících pobyt žalobce na území České republiky a předložené podklady postačují k udělení trvalého pobytu.

Za současné situace tak, jak byla zachycena ve správním spise je nutno konstatovat, že správní orgány dospěly k předčasnému závěru, že žalobce nesplňuje podmínky ve smyslu § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, avšak tento závěr nemá dostatečnou oporu ve shromážděných podkladech. V dalším řízení správní orgány zajistí výslech družky žalobce a pobytovou kontrolu s výhradou dalších důkazů, případně zdůvodní, proč nebylo možno nebo nutno tyto důkazy opatřit.

Z těchto důvodů přistoupil soud výrokem I. tohoto rozsudku ke zrušení napadeného rozhodnutí pro vadu podle § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. bez jednání, neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí nemá oporu ve spise a vyžaduje zásadní doplnění. Současně podle ustanovení § 78 odst. 4 s.ř.s. soud vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude podle ustanovení § 78 odst. 5 s.ř.s. vázán právním názorem, který vyslovil soud v tomto zrušujícím rozsudku. Vzhledem k tomu, že je možno očekávat i rozsáhlejší dokazování a četné úkony správního orgánu a uvedenými pochybeními je zatíženo i rozhodnutí správního orgánu I. stupně, přistoupil soud podle § 78 odst. 3 s.ř.s. i ke zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

Žalobce měl v projednávané věci plný úspěch, proto soud podle § 60 odst. 1 věty první s.ř.s. uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení v celkové výši 11 228,- Kč, která se skládá z částky 3000,- Kč za zaplacený soudní poplatek, z částky 6200,- Kč za 2 úkony právní služby po 3100,- Kč poskytnuté zástupcem Mgr. Markem Čechovským [převzetí věci, podání žaloby podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění účinném od 1.1.2013], z částky 600,- Kč za s tím související dva paušály po 300,- Kč, a z částky 1428,- Kč odpovídající 21% DPH z částek mimo soudního poplatku. Soud žalobci nepřiznal náhradu nákladů za repliku, neboť v ní žalobce opakoval dosavadní argumentaci a argumentaci směřující ke zdravotnímu stavu vznesl žalobce po lhůtě pro rozšíření žalobních bodů podle § 71 odst. 2 s.ř.s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Ústí nad Labem dne 8. srpna 2017

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D., v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Gabriela Zlatová